

Národní knihovna ČR
Odbor doplňování fondů

Zpráva ze služební cesty na Lipský veletrh 2002 ve dnech 21.- 24. března 2002

Předkládá: Mgr. Jana Benešová, referent knižních darů ODZL

Účel cesty: seznámit se s novinkami na knižním trhu, navázat kontakty s představiteli světových nakladatelství, získat nové prameny k doplňování fondů Národní knihovny ČR

Termín cesty: 21. 3 – 24. 3. 2002 (21. 3. ráno odjezd z Prahy a 24. 3. odpoledne odjezd z Lipska do Prahy)

Doprava: vlakem

Ubytování: v hotelu v Lipsku

Lipský knižní veletrh, který se konal ve dnech 21. až 24. března 2002 byl obecně prezentován jako jedna z nejvýznamnějších kulturních událostí jarního období v Německu.

Letošního veletrhu se podle dostupných informací zúčastnilo devatenáct set padesát sedm nakladatelů z dvaceti sedmi zemí.

Rozsahem a významem jednoznačně převažovala německá nakladatelství (téměř tři čtvrtiny všech vystavovatelů).

Pořadatelé kladně hodnotili rostoucí počet nakladatelů, kteří se v Lipsku objevili poprvé nebo se tam po několika letech vrátili (např. Deutscher Taschenbuch Verlag, Herder). Celá řada nakladatelství nadále chyběla např. Akademie-Verlag, Mouton de Gruyter, Hiersemann, A. Kröner, Reichert a další. Nenalezla jsem ani některá menší nakladatelství, jejichž produkce je pro nás zajímavá především z hlediska doplňování bohemikální literatury (von Bocken, H. Preussler).

Jednotlivá nakladatelství na veletrhu představila své programy výběrem ze své publikační produkce (knihy, mikromédia, mapy a další dokumenty) a obvykle také novinky; v převážné většině poskytovala i potřebné katalogy, prospekty a informace. Expozice byly obecně menší, někteří nakladatelé se omezili na účast víceméně symbolickou ve stáncích, které společně připravilo vždy několik firem.

Z vystavených novinek si zvláštní zmínku zaslouží vydané dílo Rainera Maria Rilkeho nakladatelstvím Suhrkamp, aforismy Franze Kafky (Franz Kafka: Ein Vogel ging einen Käfig kaufen, ISBN: 3-935445-01-6) a též publikace textů a fotografií Severních Čech (Charlotte Groh: Augenblicke – Texte und Fotos aus Nordböhmen, ISBN: 3-935445-36-9) vydané nakladatelstvím Nora a další. Bohemikální literaturu nabízela mj. nakladatelství Bibliothek der Provinz, Insel Verlag, Domowina, Deuticke, Holzhausen, Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen, Oberlausitzer Verlag.

Vystavená produkce pokrývala především tyto tématické okruhy: beletrie, populárně naučná literatury, turistika, náboženství. Významnou část veletržního programu tvořila literatura pro děti a mládež, jejíž nabídka byla rozšířena o komiksy. Hojně byla prezentována nakladatelství specializovaná na vydávání učebnic a pedagogické literatury.

Pod názvem „ganz OHR – Hörbuch auf der Leipziger Messe“ byla za účasti více než čtyřiceti vydavatelů připravena souborná expozice zvukových knih.

V rámci veletrhu proběhla výstava současného knižního umění a grafiky „buch + art – Kunst rund um das Buch“. Nadace knižního umění představila reprezentativní kolekce nejkrásnějších knih světa za rok 2001.

Tradiční místo ve veletržním programu zaujímal 8. lipský veletrh antikvářů, kde asi 40 vystavovatelů z Německa, Rakouska, Švýcarska a USA nabízelo knihy, bibliofilie, rukopisy, autografy a grafiku.

Účast ostatních zemí na veletrhu měla formu národních stánků, v nichž byly obvyklým způsobem vystaveny vybrané tituly z nakladatelské produkce daného státu. Takovým způsobem byly v Lipsku zastoupeny: Řecko, Rusko, Rakousko, Litva, Dánsko, Maďarsko, Polsko.

Řecký stánek prezentoval kolekce literatury uměleckých a kulturních nakladatelství, z nichž nejvýznamnější bylo nakladatelství Melissa.

Bulharský stánek představilo samostatné nakladatelství Helikon s prezentací kulturních a společenských publikací.

Český stánek (již z dálky upoutal velkou fotografií dívky v českém národním kroji) představoval produkci menších nakladatelství. Národní knihovna vystavovala své novější publikace např.: Zdislav Šíma: Astronomie a Klementinum. Astronomy and Clementinum. Praha 2001. ISBN: 80-7050-386-6. nebo Czech books published in the 20th century. Praha c2000. ISBN: 80-7050-381-5.

V rámci společného českého stánku byla expozice Židovská literatura v českých zemích, která prezentovala vývoj této literatury v Čechách od počátku 11. století až do současnosti.

Poprvé byla na Lipském veletrhu udělena Německá knižní cena. Mezi oceněnými byli mj. v kategorii německé beletrie Ulla Hahn a moderních dějin/biografie Günter de Bruyn. Cenu za celoživotní dílo získala Christa Wolf. Dále byly jako v loňském roce uděleny: Cena Kurta Wolffa, Buchmarkt-Awards a Lipská knižní cena pro evropské porozumění 2002 (čestné uznání získal Ludvík Kundera).

Souběžně s veletrhem se konal dvanáctý ročník literárního festivalu „Lipsko čte“. Na devět set německých a zahraničních autorů mj. (Christa Wolf, nositel Nobelovy ceny Günter Grass aj.) představilo svá díla na autorských čteních a besedách, které probíhaly jak na výstavišti tak po celém městě. Z českých autorů četli ze svých děl mj.: Václav Kahuda, Ludvík Kundera, Lenka Reinerová, Jáchym Topol. Jürgen Holtz četl pasáže z Kafkova románu Zámek.

Konzultacemi se zástupci jednotlivých nakladatelství jsem získala tyto knižní dary:

Nakladatelství Litera/BMG Wort:

Hašek Jaroslav: Die Abenteuer des braven Soldaten Schwejk, gelesen von Franz Kutschera, ISBN: 3-89830-149-4, 2 CD

Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen:

Böhmen. Vielfalt und Eineheit einer literarischen Provinz. Herausgegeben von Frank-Lothar Kroll. Berlin c2000. ISBN: 3-428-10127-8

Pan Günter Klaus:

- 1, Egon Erwin Kisch: Prager Farben. Studentenverbindungen und Verbindungsstudenten im alten Prag. Hilden 2001. ISBN: 3-933892-36-8
- 2, Zwischen Weltoffenheit und nationaler Verengung. Fünf Aufsätze. Würzburg 2000. ISBN: 3-930877-34-1
- 3, Blühe, deutsches Vaterland! Materialien zum Lied der Deutschen, Marburg an der Lahn 2001
- 4, „Deutschlands Einheit - in Frieden und Freiheit“, Helge Kleinfeld: Deutschland als Passion. Ulrich Heussel: Deutschlandpolitische Meilensteine in der Rezeption des Coburger Convents. Würzburg 1998. ISBN: 3-930877-31-7

Sächsische Landesstelle für Museumswesen:

- 1, Handreichungen für Museumsarbeit. Archivierung und Konservierung von Kulturgut aus Papier. Chemnitz
- 2, Sächsische Landesstelle für Museumswesen. Heft 8. Chemnitz 2001
- 3, Zehn Jahre Sächsische Landesstelle für Museumswesen

Bundeszentrale für politische Bildung:

- 1, Wolfgang Sander: Wahlanalyse und Wahlprognose 2002. Die Bundestagswahl im Unterricht. Bonn 2001. ISBN: 3-89331-436-9
- 2, Vertrag von Amsterdam. Texte des EU-Vertrages und des EG-Vertrages mit den deutschen Begleitgesetzen, herausgegeben von Thomas Läufer. Bonn c2000. ISBN: 3-89331-399-0
- 3, Volker Grassmuck: Freie Software zwischen Privat- und Gemeineigentum. Bonn 2002. ISBN: 3-89331-432-6
- 4, Aus Politik und Zeitgeschichte. Beilage zur Wochenzeitung Das Parlament. Gesamtverzeichnis 1953-1992. Bonn 1993. ISBN: 3-89331-184-X
- 5, Wirtschaft heute. Bonn 2000. ISBN: 3-89331-404-0
- 6, Hermann Avenarius: Die Rechtsordnung der Bundesrepublik Deutschland. Eine Einführung. Bonn 2001. ISBN: 3-89331-424-5, ISSN: 0435-7604
- 7, Curt Gasteyger: Europa von der Spaltung zur Einigung. Darstellungen und Dokumentation 1945-2000. Bonn 2001. ISBN: 3-89331-425-3, ISSN: 0435-7604
- 8, Karl-Rudolf Korte, Werner Weidenfeld (Hrsg.): Deutschland-TrendBuch. Fakten und Orientierungen. Bonn 2001. ISBN: 3-89331-434-2, ISSN: 0435-7604

trafo Verlag dr. Wolfgang Weist:

Arbeit und Technik in den neuen Bundesländern. Beiträge und Ergebnisse zur Tagung „3. Bad Schandauer Innovationsgespräche“ am 10. und 11. November 1994. Berlin 1995. ISBN: 3-930412-82-9

Martin-Luther-Verlag:

- 1, Gustav Reingrabner: Aus der Kraft des Evangeliums. Geschehnisse und Personen aus der Geschichte des österreichischen Protestantismus. Erlangen c1986. ISBN: 3-87513-049-9
- 2, Tibor Fabiny: Bewährte Hoffnung. Die Evangelisch-Lutherische Kirche Ungarns in vier Jahrhunderten. Erlangen 1984. ISBN: 3-87513-036-7
- 3, C. Ch. G. Visser: Hollands Lutheraner. Geschichte und Gegenwart. Erlangen c1991, ISBN: 3-87513-073-1

Gesellschaft für bedrohte Völker:

- 1, An Appeal for Help from Sarajevo. The Forgotten Victims of the Rape Camps. Göttingen 2000
- 2, Wir wollen nicht euch – wir wollen euer Land, herausgegeben für Gesellschaft für bedrohte Völker von Wolfgang Mey. Göttingen c1988. ISBN: 3-922197-19-1

3, Ismet Chérif Vanly: Kurdistan und die Kurden. Band 2. (Türkei und Irak – Fortsetzung). Göttingen c1986. ISBN: 3-922197-17-5

4, John Mercer: Die Heratin Mauretaniens Sklaven. Göttingen c1982. ISBN: 3-922197-10-8

Ruský stánek:

1, Kompleksy gorodskogo upravlenija u ich rol' v social'no-ekonomičeskom razvitii Moskvy v 90-ch godach XX stoletija

2, Moskva v 2002 godu. Programma Pravitel'stva u bjudžet Moskvy. Moskva v cifrach. Moskva 2002.

3, Moscow and the largest cities of the world at the edge of the 21st century. Moscow 1998. ISBN: 5-7853-0056-7

Diogenes Verlag:

Marek van der Jagt: Amour fou. Zürich c2002. ISBN: 3-257-86081-1

Švédský stánek:

Boel Westin: Das schwedische Kinderbuch. Stockholm c1996. ISBN: 91-520-0388-4

Iris Güniker Vesandbuchverlag:

Jo Bentfeld: Politik am Ende des Wirtschaftswachstums. Delbrück 1997. ISBN: 3-9802815-8-2

Herbert Utz Verlag:

Oliver Spilker: Von Sehr gut bis Ungenügend. Einblicke in die Welt der Schule. München c1999. ISBN: 3-89675-914-2